

Juryrapport VLOT-verkiezing Woonboot van het Jaar 2017

Architectuur- en designprijzen zijn er zijn er in overvloed, maar niet een ervan biedt woonarken, scharken en schepen het podium dat ze verdienen. En dat terwijl woonboten tegenwoordig een vast onderdeel uitmaken van onze omgeving, met exemplaren die niet onderdoen voor een vrijstaande villa. De Woonboot van het Jaar-verkiezing laat zien hoe mooi wonen op het water is én waar we in Nederland goed in zijn: bouwen op en in het water.

Bouwers en ontwerpers van waterwoningen hebben op een heel bijzondere manier te maken met de wisselende seizoenen, wind, water en beweging – niet alleen qua beleving, maar ook als het gaat om technische installaties en energievoorziening. Vaak is het woekeren met ruimte, regels en budget, maar in veel gevallen leiden al die inspanningen toch tot een drijvend paleisje.

Dit jaar heeft VLOT voor de Woonboot van het Jaar-verkiezing dertien van die paleisjes ontvangen van waterbewoners die in het afgelopen jaar hun drijvende woning gebouwd of verbouwd hebben. De breedte van het begrip ‘woonboot’ kwam daarbij goed naar voren: de inzendingen varieerden van een drie verdiepingen tellende watervilla tot een varende recreatiewoning. Opvallend was dat maar liefst tien van de dertien inzenders hun woonboot hadden uitgerust met infraroodpanelen, lage-temperatuurverwarming, een warmtepomp, zonnepanelen en andere duurzame oplossingen. In veel gevallen was de woonboot zelfs energieneutraal, of leverde hij meer energie dan voor eigen gebruik nodig. Het lijkt erop dat nieuwe woonbootbewoners laten zien hoe we ‘van het gas af’ kunnen gaan.

De afgelopen maand bracht de jury aan een aantal ingezonden woonboten een bezoek om de architectonische kwaliteit, de gebruikte technieken, de duurzaamheid, het vakmanschap in de uitvoering en de waterbeleving goed te kunnen beoordelen. Op basis daarvan heeft de jury drie woonboten genomineerd als mogelijke winnaar van de verkiezing voor de Woonboot van het Jaar 2017: Woonark WAVE in Amsterdam-Noord, woonark De Barn in Nigtevecht en varende woonschip Johanna uit IJburg.

Genomineerde 1

Woonark Vertrouwen (WAVE)

Locatie: Ranonkelkade, Amsterdam-Noord

Architect: Attika Architecten, Amsterdam

Bouwer: ABC Arkenbouw, Urk

Waarom woonark WAVE naar een golf genoemd is terwijl hij aan vlak water ligt, begrijp je direct bij aankomst. De vorm is allesbehalve rechthoekig, rechtaan: een in hoogte verspringend dak geeft de ark vanbuiten dynamiek, en levert vanbinnen allerlei verschillende ruimtes op, zoals het kleine kamertje in de nok, waar je je als in een stuurhut even kunt terugtrekken. Doordat de architect bij het ontwerp gestart is vanuit de doorsnede in plaats van vanuit de plattegrond, is die doorsnede bijzonder geraffineerd. En hij heeft zich niet laten beperken door de vaak vrij dwingende rechthoekige vorm van een ark: de hoge, lage, grote en kleine ruimtes wisselen elkaar speels af en leveren samen verrassende ruimtelijke verbindingen, doorkijkjes en uitzichten op. De keuze voor de afwisselende ramen pakt goed uit; de glaspuien veranderen in omkaderingen die van het uitzicht schilderijtjes maken. En daardoorheen zie je gelijk nog een gevolg van de afwijkende doorsnede: je staat op gelijke hoogte met de eendjes. Vanwege een beperkt budget is zowel binnen als buiten gekozen voor stoere, haast ruwe materialen, wat het conceptuele gevoel van de ark versterkt. Wonen in de stad – en toch buiten. Een ontzettend lekker leefbaar huis.

Genomineerde 2 en winnaar publieksprijs

Woonark De Barn

Locatie: Vreelandseweg, Nigtevecht

Architect: Bob Ronday Architectuur, Amsterdam

Bouwer: ABC Arkenbouw, Urk

Als je zo'n unieke locatie naast een molen aan de Vecht weet te veroveren, kun je je alleen maar bescheiden opstellen. De iconische vorm van een boerenschuur maakt dat De Barn perfect past in dit Hollandse landschap. De architect heeft de kopse kant aan het water opengemaakt, met een kleine uitsparing in de zijwand om het zicht op de molen te behouden. De grote vouw wand onthult een trap naar de tuin, die tegelijk een beschutte zittribune is. Via de fikse vide laat de glazen pui veel licht binnen voor de benedenverdieping; slim hoe met deze vide het vaak voorkomende gangetje met deuren naar de slaapkamers is voorkomen. Ook buiten is gezocht naar harmonie met de omgeving: de houten gevel van variërende breedtes frakéhout is ook voor de schuur in de tuin gebruikt. Uit die variërende plankbreedtes spreekt de zorgvuldigheid van het ontwerp – nergens is voor een kozijn een zaagsnede nodig. De hemelwaterafvoer is uit het zicht verborgen, achter de houten gevel, en de beplanting is zorgvuldig lokaal gekozen. Innovatief zijn de zowel in de vloer als deels in de wanden van het betoncascos gestorte leidingen waaruit de warmtepomp zijn warmte haalt. In het opvallende geknikte dak van De Barn zijn de zonnepanelen haast onzichtbaar geïntegreerd. Een voorbeeldig en compleet plaatje. En dat vond niet alleen de jury, maar ook het publiek. De grote meerderheid van stemmen op de website www.woonbootvanhetjaar.nl ging naar Nigtevecht, waardoor De Barn zich de publiekswinnaar van de Woonboot van het Jaar-verkiezing 2017 mag noemen.

Genomineerde 3 en Woonboot van het Jaar 2017

Woonschip Johanna

Locatie: Cas Oorthuijskade, IJburg, Amsterdam

Architect: ANA architecten, Amsterdam

Bouwer: Werf Moed en Van Gulpen, Harlingen

Niet iedereen aan boord van de Johanna was gelijk enthousiast over het wonen op een woonboot. De belofte aan de kinderen was daarom dat het een écht huis moest worden, zonder scheepse details als slaapkooien met laddertjes, kruip-door-sluip-doorgangetjes en patrijspoorten. Toch komen jachtbouw en woningbouw prachtig samen in dit voormalige vrachtschip. Door de conventies overboord te gooien en van het schip een huis te maken waar je van kop tot kont doorheen kunt kijken en waar alle woonniveaus met elkaar in verbinding staan, hebben de nautische aspecten júst de aandacht gekregen die ze verdienen. Vanuit de hal onder het stuurhuis word je bijvoorbeeld verrast door de vorm en omvang van het voormalige laadruim, en vallen de ronde patrijspoorten in het moderne interieur extra op, net als de zeeg van het schip. Die ronde doorbuiging is bijna heilig: toen een paar schippers na het inkorten van het schip (zodat het op de ligplaats zou passen) van mening waren dat de zeeg niet meer mooi was, heeft de eigenaar opdracht gegeven die te corrigeren. Ook een klein stukje klinknagels met trap van de oude laadvloer laat nog wat van het vrachtschip zien. Dat 'ontschepen' is wat de jury betreft dus – gelukkig! – niet gelukt.

Als het gaat om duurzaamheid geeft de oude Johanna het goede voorbeeld. Haar stalen huid en vele ramen zijn degelijk geïsoleerd, waardoor het water op een lage temperatuur door een warmtepomp (met als bron luchtventilatoren op het voordek) verwarmd kan worden. Het energieverbruik wordt vervolgens op de smartphone gemonitord, zodat ook het gedrag groener wordt. Daardoor scoort het varende woonschip op alle criteria hoog – en het heeft nog iets extra's: eigenzinnigheid. De jury is jaloers en heeft Johanna unaniem verkozen tot Woonboot van het Jaar 2017.

De combinatie van oud schip en nieuw huis heeft een heel nieuwe, en vooral geslaagde uitwerking gekregen. Maar het meest verrassend is het interieur, dat bijzondere ruimtes, spannende doorkijkjes en veel licht oplevert. Een bijzonder varend droomschip waarmee veel avonturen beleefd kunnen worden; varende, als duurzaamheidsproject en als familie huis.